

ՄԱՍԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԵՐԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵՑԻ ՄԱՍԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԵՐԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ԿԵՐԻ

Մենք, Վերապատության կոմիտեի անդամները, ընդունում ենք Ձեր կողմից ներկայացված «ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԴԱՅՄԵՆԸՆ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺՆԵՏԵՐԵՐԻՆ

ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ընկերության և նրա դուստր ընկերության (այսուհետ՝ Խումբ) կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՂԱԿԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱԿԱԿԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՏԻԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱՆՄԲԱԿԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԵՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն

առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել հումքը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌՐԴԻՏՈՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌՐԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ.

- Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:
Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ՝ խմբի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- > Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- > Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և թուվանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյո՞ք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան- 01. 04. 2022թ.

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՈՒԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

Տնօրեն՝

Որակավորված աուդիտոր՝

Գոռ Դավթյան

Անահիտ Միրզոյան

DIMENSION

INVESTMENTS

**«ԴԱՅՄԵՆՇՆ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱԽՍԲՎԱԾ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎՈՂ
ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ**

Երևան-2022

«ԴԱՅՄԵՆՇԱՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

3

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

5

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

6

ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

7

«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՆՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

**ՀԱՄԱՆՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ**

2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի

Հազար Հ դրամ

	ՍԼԹ.	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4	124,267	94,723
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(75,667)	(35,317)
Ջուտտոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		48,600	59,406
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	5	55,796	31,905
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	5	(21,242)	(15,125)
Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		34,554	16,780
Ջուտ եկամուտ/(ծախս) առևտրային գործառնություններից	6	(8,014)	27,246
Այլ գործառնական եկամուտներ/(ծախսեր)	7	36	(1,106)
Գործառնական եկամուտներ		75,176	102,326
Ջուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	3	1,990	1,430
Շեղանուր վարչական ծախսեր	8	(47,564)	(47,602)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(9,124)	(6,743)
Շահույթ մինչև հարկումը		20,478	49,411
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(5,856)	(18,049)
Տարվա շահույթ		14,622	31,362
Այլ թվում			
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		14,622	31,362
Դվերահսկվող բաժնեմաս		-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
«Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ	24	(41,747)	(27,045)
Այլ համապարփակ եկամուտների վերադասակարգում շահույթին կամ վնասին	24	(192)	(1,184)
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	24	7,220	15,459
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(34,719)	(12,770)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(20,097)	18,592
Այլ թվում			
Մայր կազմակերպության բաժնեմաս		(20,097)	18,592
Դվերահսկվող բաժնեմաս		-	-
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	11	0.369	0.792
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նորացված շահույթ	11	0.369	0.792

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ.-ի ապրիլի 1-ին:

Միքայել Մարգարյան
Գլխավոր տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեյթԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 7-ից մինչև 46-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՆՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՄԱՆՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական վիճակի մասին

«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ

Առ 31-ը դեկտեմբերի, 2021թ.

Հազար ՀՀ դրամ		առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12	24,509	26,832
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	13	6,955	3,638
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	14	1,248,006	973,910
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումներ	15	142,085	142,359
Հիմնական միջոցներ և ոչ կյութական ակտիվներ	17	9,959	16,752
Էտաձգված հարկային ակտիվներ	10	9,218	2,340
Այլ ակտիվներ	18	157,088	375
Շեղաներ ակտիվներ		1,597,820	1,166,206
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	19	1,101,055	635,720
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20	2,519	276
Պահուստներ	21	1,487	1,916
Այլ պարտավորություններ	22	14,887	30,518
Շեղաներ պարտավորություններ		1,119,948	668,430
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	23,28	395,840	395,840
Էմիսիոն եկամուտ	28	8,346	8,346
Ֆլեյավոր պահուստ	28	4,700	212
Զբաղիչված շահույթ	28	102,048	91,942
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր	24,28	(33,062)	1,436
Շեղաներ սեփական կապիտալ		477,872	497,776
Մաքր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ		477,872	497,776
Բորրամասնության բաժնեմաս			
Շեղաներ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		1,597,820	1,166,206

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ.-ի ապրիլի 1-ին:

Միքայել Մարգարյան
Գլխավոր տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 7-ից մինչև 46-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«ՂԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՆՄԲԿՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀԱՄԱՆՄԲԿՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
«ՂԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ
2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի

Հազար ՀՀ դրամ

	Վանձնադրական կապիտալ	Եվրոյան եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Սեփական կապիտալի այլ ստանդերտներ	Չվերականգնվող բաժնեմաս	Օրդրանք կապիտալ
Մնացորդն առ 01 հունվարի 2020թ.	356,200	-	-	4,231	70,767	-	431,198
Բաժնետերերի հետ գործարքներ բաժնետոմսերի գծով, այդ թվում՝	39,640	8,346	-	-	-	-	47,986
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	39,640	8,346	-	-	-	-	47,986
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	31,362	-	-	31,362
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	(12,770)	-	(12,770)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	212	56,349	(56,561)	-	-
Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին	-	-	212	(212)	-	-	-
Այլ համապարփակ եկամուտների վերադասակարգում շահույթին կամ վնասին	-	-	-	56,561	(56,561)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	395,840	8,346	212	91,942	1,436	-	497,776
Մնացորդն առ 01 հունվարի 2021թ.	395,840	8,346	212	91,942	1,436	-	497,776
Բաժնետերերի հետ գործարքներ բաժնետոմսերի գծով, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	-	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	14,622	-	-	14,622
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	(34,526)	-	(34,526)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	4,488	(4,516)	28	-	-
Մասնաճանաչումներ գլխավոր պահուստին	-	-	4,488	(4,488)	-	-	-
Այլ համապարփակ եկամուտների վերադասակարգում շահույթին կամ վնասին	-	-	-	(28)	28	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	395,840	8,346	4,700	102,048	(33,062)	-	477,872

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ.-ի ապրիլի 1-ին:

Միքայել Մարգարյան
Գլխավոր տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍբեփԱփ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 7-ից մինչև 46-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

**ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին
«ԴԱՅՄԵՆՇՆ» ՓԲԸ**

2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
<i>Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և Պարտավորությունների փոփոխությունը</i>		
Ստացված տոկոսներ	125,686	78,079
Վճարված տոկոսներ	(74,280)	(35,833)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	44,706	30,193
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	(19,914)	(18,869)
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(33,350)	(27,360)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	(157,225)	(13,989)
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից</i>	(114,377)	12,221
Գործառնական ակտիվներում նվազում (ավելացում), այդ թվում՝	(322,848)	388,129
«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» և «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)	(322,848)	388,129
<i>Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը</i>	(437,225)	400,350
Վճարված շահութահարկ	(19,234)	(5,251)
<i>Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից</i>	(456,459)	395,099
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում / կապիտալացում	(1,740)	(1,895)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	-	200
<i>Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից</i>	(1,740)	(1,695)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Ստացված փոխառությունների ավելացում/(նվազում)	463,554	(424,411)
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում	-	47,986
Վարձակալության գծով պարտավորության հիմնական մասի վճարում	(6,210)	(5,191)
<i>Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից</i>	457,344	(381,616)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,468)	2,595
<i>Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)</i>	(855)	11,788
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	26,832	12,449
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	24,509	26,832

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ.-ի ապրիլի 1-ին:

Արամ Ավագյան
 Գլխավոր տնօրեն

Արամ Ավագյան
 «ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 7-ից մինչև 46-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ

1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

«Դայմեննչ» ՓԲԸ-ն ստեղծվել է 2018 թվականին (այսուհետ նաև՝ «Ընկերություն»): 2018թ. սեպտեմբերի 28-ին Ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում որպես ներդրումային ընկերություն և ստացել է իր անունից և իր հաշվին արժեթղթերով գործարքների կատարման թիվ 0014 լինցենզիան: 2020 թվականին Ընկերությունը ձեռք է բերել «Դայմեննչ Ֆանդզ Մենեջմենթ» ՍՊ Ընկերության (այսուհետ նաև՝ «Դուստր ընկերություն») բաժնեմասերի ամբողջական ծավալը (միասին «Խումբ»): Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է, իսկ գործունեության ընդհանուր ղեկավարումն իրականացնում է Խորհուրդը: Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության գլխավոր տնօրենը: Գլխավոր տնօրենի պաշտոնը զբաղեցնում է Միքայել Մարգարյանը: Ընկերության ղեկավարության վարձատրության չափը որոշվում է կառավարման համապատասխան մարմնի որոշմամբ: Ընկերության տարեկան ֆինանսատնտեսական գործունեությունը եթաքվում է արտաքին աուդիտի:

Կարգավորման միջավայրը

Կարգավորող մարմինները բազմաթիվ ձևերով վերահսկում են Խմբի գործունեությունը, և կարող են իրականացնել կանոնավոր ստուգումներ՝ կիրառելի օրենսդրության, կանոնակարգերի և կանոնների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Այս օրենսդրությունը, կանոնակարգերը և կանոնները կարգավորում են գործունեության տարբեր ասպարեզները, ներառյալ վաճառքի և մարքեթինգային գործունեությունը, թրեյդինգային գործառնությունները, հաճախորդների ակտիվների գծով կիրառվող մոտեցումը, շարունակական մասնագիտական վերապատրաստումը, փողերի լվացման կանխարգելման գործունեությունը, հաճախորդի ճանաչման քաղաքականությունը, հաշվետվությունների և հաշվառման վարումը, ինչպես նաև տնօրենների, ղեկավար և շարքային աշխատակիցների վարվելակարգի կանոնները:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում, հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Խմբի ակտիվները հիմնված են ՀՀ-ում: Ջարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները: Ինչպես դիտվել է նախկինում, փաստացի կամ թվացյալ ֆինանսական խնդիրները կամ զարգացող տնտեսությամբ երկրներում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի ներդրումային միջավայրի և նրա տնտեսության ընդհանուր վիճակի վրա: Խմբի ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայում, կանոնադրական դաշտում և աշխարհաքաղաքական այլ փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ դեր ունեն ակտիվների գնահատման, թրեյդինգային գործունեության, սոկոսադրությունների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նկատմամբ, և դուրս են Խմբի վերահսկողությունից:

Կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ընթացիկ գործառնական և բիզնես միջավայրի ազդեցությունը Խմբի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատումներից:

Ֆինանսական կազմակերպությունները, որպես կանոն, պետք է ունենան փողերի լվացման կանխարգելման քաղաքականություններ, իրականացնեն աշխատակիցների հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ, նշանակեն փողերի լվացման և կանխարգելման համար պատասխանատու աշխատակցի: Ավելին, տվյալների գաղտնիության և պաշտպանության ոլորտում կանոնակարգային գործառնությունները ողջ աշխարհում շարունակաբար զարգանում են և պայմանավորված են հիմնականում տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, և որպես արդյունք տեղեկատվության արագ տարածման հնարավորություններով: Խմբի հանդեպ կիրառելիության շրջանակներում պետք է ապահովվի համապատասխանություն այդ կանոնակարգային պահանջների հետ:

Ղեկավարության կողմից սահմանվել են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր՝ այդ կանոնակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Բացի այդ, 2020 թվականի սկզբին նոր կորոնավիրուսային հիվանդությունը (COVID-19) սկսեց արագ տարածվել ամբողջ աշխարհով՝ հանգեցնելով Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության կողմից 2020թ. մարտ ամսին համաճարակային կարգավիճակի մասին հայտարարմանը: Նոր կորոնավիրուսային հիվանդության տարածումը կանխելու համար շատ երկրների կողմից ձեռնարկված պատասխան միջոցները հանգեցնում են մի շարք ընկերությունների համար զգալի գործառնական գործունեությունների խափանումների և էական ազդեցություն են ունենում համաշխարհային ֆինանսական շուկաների վրա: Քանի որ իրավիճակն արագ զարգանում է, այն կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ մի շարք ոլորտների շատ ընկերությունների, ձեռնարկությունների վրա՝ ներառյալ, բայց չսահմանափակելով ձեռնարկությունների գործունեությունների խափանմանը՝ որպես արտադրության խափանման կամ ձեռնարկությունների փակման, մատակարարման շղթայի ընդհատման, անձնակազմի կարանտինի մեջ գտնվելու, նվազած պահանջարկի և ֆինանսավորման գծով առաջացած դժվարությունների արդյունք: Ավելին, Խումբը կարող է կրել նոր կորոնավիրուսային հիվանդության անհամեմատ զգալի ազդեցությունը համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա՝ վերջինիս ունեցած բացասական ազդեցության հետևանքով: Խմբի վրա նոր կորոնավիրուսային հիվանդության ազդեցության չափը մեծապես պայմանավորված է աշխարհի և Հայաստանի տնտեսության վրա համաճարակի ազդեցությունների մակարդակով և տևողությամբ:

Ընկերության բաժնետերերն են Դավիթ Հակոբյանը, Կարել Խրիստոսյան, Զոհրաբ Զոհրատյան, ովքեր միաժամանակ հանդիսանում են նշանակալից մասնակիցներ, և Արմեն Գրիգորյանը:

Ընկերության Խորհրդի կազմը հետևյալն է.

- Դավիթ Հակոբյան - Խորհրդի նախագահ
- Կարել Խրիստոսյան - Խորհրդի անդամ
- Էդգար Համբարյան - Խորհրդի անդամ

Ինչպես վերը ներկայացվեց, Ընկերությունն ունի դուստր ընկերություն, որը միաժամանակ հանդիսանում է Խմբի միակ դուստր ընկերությունը: Դուստր ընկերությունն իրականացնում է ներդրումային ֆոնդերի կառավարման և խորհրդատվական գործունեություն: Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված դուստր ընկերության վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև.

31 դեկտեմբերի 2021թ. Դուստր ընկերություն	Մասնաբաժին	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ
«Դայմենշն Ֆանդ Մենեջմենթ» ՍՊԸ	100%	ՀՀ	31.01.2020թ.

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

2.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջներին համապատասխան:

2.2 Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար Խմբի կողմից ընդունված չափման հիմունք է հանդիսանում սկզբնական արժեքը, որը սովորաբար համակցվում է այլ չափման հիմունքների հետ: Այլ չափման հիմունքներ կիրառելիս Խումբը ներկայացնում է բացահայտումներ համապատասխան ծանոթագրություններում:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Խմբի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած դեպքերի և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Անընդհատություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են, էլեկտրոնային անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում և որ հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում գործունեությունը դադարեցնելու կամ էական կրճատելու մտադրություն կամ անհրաժեշտություն չկա:

2.5 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.6 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն».

2021 թվականի մարտի 31-ին հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը հրապարակեց «COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ 2021 թվականի հունիսի 30-ից հետո (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություն)», որը մեկ տարով երկարաձգում է 2020 թվականի մայիսի փոփոխությունը, որը վարձակալներին ազատում էր գնահատելու՝ արդյո՞ք COVID-19-ի հետ կապված վարձավճարի արտոնությունները վարձակալության նշանակալի փոփոխություն է: Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի ապրիլի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում

2020 թվականի օգոստոսի 27-ին ՀՀՄՍՆ-ն թողարկել է Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում – Փուլ 2. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտներում՝ պարզաբանելու հաշվապահական հաշվառման այն խնդիրները, որոնք առաջանում են IBOR-ը (միջբանկային մեկօրյա տոկոսադրույքը) RFR-ով (ոչ ռիսկային տոկոսադրույքով) փոխարինելիս: Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման 2-րդ փուլը ներառում է մի շարք մեղմացումներ և լրացուցիչ բացահայտումներ: Մեղմացումները կիրառելի են այն ժամանակ, երբ ֆինանսական գործիքը անցում է կատարում IBOR-ից (միջբանկային մեկօրյա

տոկոսադրույքից) RFR-ի (ոչ ռիսկային տոկոսադրույքի): Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2021 թվականի հունվար 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առկա ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Նմբի կողմից

Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկի և ոչ ընթացիկի – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում

ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը» ստանդարտի փոփոխությունները հստակեցնում են, որ պարտավորությունները դասակարգվում են ընթացիկի և ոչ ընթացիկի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գոյություն ունեցող իրավունքներով պայմանավորված: Դասակարգման վրա չեն ազդում կազմակերպության ակնկալիքները կամ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող զեպերը (օրինակ՝ պայմանների խախտումը):

Փոփոխությունները նաև հստակեցնում են ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը» ստանդարտի «պարտավորության մարում» արտահայտության նշանակությունը: Փոփոխությունները կարող են ազդել պարտավորությունների դասակարգման վրա՝ հատկապես այն կազմակերպությունների համար, որոնք նախկինում դասակարգումը որոշելու համար հաշվի են առել ղեկավարության մտադրությունները և որոշ պարտավորությունների վրա, որոնք կարող են փոխարկվել կապիտալի: Վերոնշյալների վրա փոփոխությունների ազդեցությունը պետք է կիրառվի հետընթաց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտի պահանջների:

Հիմնական միջոցներ՝ մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործումը - Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում

ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտի փոփոխություններով արգելվում է կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքից կատարել նվազեցումներ՝ հիմնական միջոցի միավորի վաճառքից առաջացող ցանկացած մուտքերից ակտիվը նախանշած նպատակով օգտագործելու համար պատրաստելու ժամանակահատվածի ընթացքում: Փոփոխությունները նաև հստակեցնում են, որ կազմակերպությունը պետք է թեստավորի՝ արդյո՞ք ակտիվը գտնվում է պատշաճ վիճակում, երբ գնահատում է տվյալ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական վիճակը: Ակտիվի ֆինանսական ցուցանիշները տեղին չեն նման գնահատման համար: Կազմակերպությունները պետք է առանձին բացահայտեն այն ակտիվներից մուտքերի գումարները և ինքնարժեքները, որոնք չեն ստացվել կազմակերպության սովորական գործունեության արդյունքում:

Հղումներ Հայեցակարգային Հիմունքներին - Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում

Որոշ փոփոխություններ են կատարվել ՖՀՄՍ3 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» ստանդարտում՝ թարմացնելով հղումները ֆինանսական հաշվետվությունների Հայեցակարգային Հիմունքներին և ավելացվել է բացառություն ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» և ՖՀՄՍՄԿ 21 «Պարտադիր վճարներ» մեկնաբանության շրջանակներում պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ճանաչման համար: Փոփոխությունները նաև հաստատում են, որ պայմանական ակտիվները չպետք է ճանաչվեն ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:

2.7 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի ընկերության նկատմամբ, երբ այդ ընկերությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և ընկերության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև դրա դադարումը: Դուստր ընկերությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում անհրաժեշտության դեպքում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով: Դուստր ընկերության չհսկող բաժնեմասերին վերագրվող վնասը բաշխվում է չհսկող բաժնեմասերին, եթե նույնիսկ դրա արդյունքում չհսկող բաժնեմասի մնացորդը դառնում է բացասական:

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդներն ու գործառնությունները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված օգուտները և կորուստները բացառվում են:

բ) Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես զուտ օգուտ (կորուստ) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող զուտ օգուտի կամ վնասի տարր:

գ) Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Եթե Խումբը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Խումբը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության,

բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Խումբը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմաց գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, այլևս վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը: Երբ միևնույն փոխառուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, եթե դասակարգված են որպես անորտիզացված արժեքով հաշվառվող, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գեով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող
  - իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
  - իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող:
- Դասակարգումը որոշվում է հիմնվելով երկու ստորն բերվածների վրա

- Խմբի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդել
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրեր

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

ՖՀՄՍ 9 շրջանակներում բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները պետք է հետագայում չափվեն անորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով, հիմք ընդունելով կազմակերպության ֆինանսական

ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը և ֆինանսական ակտիվների դրամական հոսքերի բնութագրերը:

- Մասնավորապես՝
Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, հետագայում չափվում են անորտիզացված արժեքով:
- Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է ոչ միայն հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այլև վաճառել պարտքային գործիքները և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, հետագայում չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով:
- Բոլոր այլ պարտքային գործիքները (պարտքային գործիքներ իրական արժեքի՝ հիմունքով կառավարվող կամ վաճառքի համար պահվող) և բաժնային գործիքներում ներդրումները հետագայում չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Պարտքային գործիքներ՝ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող

Խումբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը և չափումը՝ հիմք ընդունելով ակտիվի՝ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հատկանիշները և ակտիվի կառավարման մասով Խմբի բիզնես մոդելը:

Ամորտիզացված արժեքով դասակարգվող ակտիվների պայմանագրային պայմանները պետք է առաջացնեն դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (ՄՄԳՏՎ):

ՄՄԳՏՎ թեստի նպատակներով, մայր գումար է հանդիսանում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Մայր գումարը կարող է փոփոխվել ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում (եթե առկա են մայր գումարի մարումներ): Տոկոսն իրենից ներկայացնում է հատուցումներ ժամանակի մեջ դրամի արժեքի մասով, որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում չմարված մայր գումարի գծով վարկային ռիսկի և այլ հիմնական վարկային ռիսկերի և ծախսերի, ինչպես նաև շահույթի սահմանաչափի մասով: ՄՄԳՏՎ գնահատումը իրականացվում է այն արժույթով, որով արտահայտվում է ֆինանսական ակտիվը:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, համապատասխանում են հիմնական պարտքային համաձայնությանը: Պայմանագրային պայմանները, որոնք ներկայացնում են պայմանագրով նախատեսված այն դրամական հոսքերի ռիսկերի կամ անկայունության ենթարկվածությունը, որոնք չեն վերաբերվում հիմնական պարտքային համաձայնությանը, ինչպիսիք են բաժնետոմսերի կամ ապրանքների գների փոփոխության ռիսկերի ենթարկվածությունը, չեն առաջացնում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ: Ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական ակտիվը կարող է հանդիսանալ հիմնական պարտքային համաձայնագիր, անկախ այն բանից, որ այն հանդիսանում է վարկ իր իրավական ձևով:

Ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով բիզնես մոդելի գնահատումն իրականացվում է ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը որոշելու նպատակով: Բիզնես մոդելը կիրառվում է հետադարձ հիմունքներով բոլոր այն ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, որոնք առկա են եղել ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Խումբը որոշում է բիզնես մոդելների մակարդակ, որն արտացոլում է ֆինանսական ակտիվների խմբերի համատեղ կառավարման ձևը հատուկ բիզնես նպատակների իրականացման համար:

Խմբի բիզնես մոդելը կախված չէ առանձին գործիքի մասով ղեկավարության մտադրություններից, հետևաբար, բիզնես մոդելի գնահատումը իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ավելի բարձր մակարդակի համախմբման, այլ ոչ անհատապես դիտարկման սկզբունքը: Խումբն ունի մեկ բիզնես մոդել ֆինանսական գործիքների կառավարման մասով, որն արտացոլում է Խմբի՝ իր ֆինանսական ակտիվների կառավարման մեթոդները դրամական հոսքեր ստեղծելու նպատակով: Խմբի բիզնես մոդելները որոշում են, արդյոք դրամական միջոցները առաջանում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ այս երկու բաղադրիչների կիրառումից: Բիզնես մոդելի գնահատման ընթացքում Խումբը հաշվի է առնում հասանելի համապատասխան ողջ տեղեկատվությունը: Այնուամենայնիվ, այս գնահատումը չի իրականացվում հիմք ընդունելով այն սցենարները, որոնք Խումբը չի կարող կանխատեսել, այսպես կոչված «վատագույն իրավիճակ» կամ «աթրեսային իրավիճակ» սցենարները:

Խումբը հաշվի է առնում հետևյալ հասանելի ողջ տեղեկատվությունը՝

- Ինչպես է գնահատվում և ներկայացվում կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին բիզնես մոդելի և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների գործունեության արդյունքները,

- Այն ռիսկերը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների) գործունեության արդյունքների վրա, և մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մոդելները, և
- Ինչպես են բիզնես կառավարիչները վարձատրություն ստանում (արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքի, թե հավաքագրված պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա):

Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը որոշում է, արդյոք նոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները հանդիսանում են արդեն առկա բիզնես մոդելի մաս կամ արդյոք արտացոլում են նոր բիզնես մոդելի սկիզբը: Խումբը վերագնահատում է իր բիզնես մոդելները յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում, որոշելու համար, արդյոք բիզնես մոդելները փոփոխություններ են կրել նախորդ ժամանակաշրջանից ի վեր: Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը բիզնես մոդելներում փոփոխություններ չի հայտնաբերել:

Այն դեպքում, երբ արտաքին գործիքը, որը չափվում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, ապաճանաչվում է, ապա կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում: Եվ, հակառակը, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային գործիքների կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ տեղաշարժվում է սեփական կապիտալում:

Պարտքային գործիքները, որոնք հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, ենթակա են արժեզրկման:

Վերադասակարգում

Այն դեպքում, երբ բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում Խումբը պահում է ֆինանսական ակտիվներ, փոփոխվում է, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են հետանկարային հիմունքներով առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո, ինչը հանգեցրել է Խմբի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգմանը:

Արժեզրկում

Ակնկալվող վարկային կորուստները (ԱՊԿ) պետք է չափվեն կորուստների գծով պահուստի հաշվառման միջոցով՝ ստորն նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- Ակնկալվող պարտքային կորուստները 12 ամիսների ընթացքում, ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքից ակնկալվող, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի պարտագանջման դեպքերի, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ
- Ամբողջական ակնկալվող պարտքային կորուստներ, Ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքում, այսինքն՝ կորուստներ, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր պարտագանջման դեպքերի (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Ամբողջական ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի հաշվառում է պահանջվում, եթե այդ ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱԿ-ի չափով: Ակնկալվող վարկային կորուստները՝ ԱՊԿ-ները վարկային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներ են: Դրանք չափվում են Խմբի պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որն Խումբն ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով: Միևնույն տնտեսական ռիսկի հատկանիշներ ունեցող պորտֆելների դեպքում Խումբը ԱՊԿ-ն կչափի

հավաքական հիմունքով: Կորուստների գծով պահուստների գնահատումը կհիմնվի ակտիվների ակնկալվող դրամական հոսքերի ներկա արժեքի վրա՝ կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտագանցման սահմանումը

- ԱՊԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել պարտագանցումը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՊԿ-ի չափը և կորուստների գծով պահուստները 12-ամսյա կամ ամբողջական ԱՊԿ-ի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը՝ դեֆոլտի հնարավորության (ԴՀ) քաղաղրիչ է, որն ազդում է ԱՊԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա: Խումբը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է պարտագանցում. երբ փոխառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած էական պարտավորություն խմբի, կամ
- Հավանական է, որ փոխառուն ամբողջությամբ չի վճարի իր պարտավորությունները

Պարտագանցման սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով:

Փոխառուի՝ իր պարտքային պարտավորությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով Խումբը հաշվի է առնում միայն քանակական տեղեկատվությունը: Քանակական տեղեկատվությունը ներառում է նույն փոխառուի այլ պարտավորությունների չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում:

Խումբը վերահսկում է արժեզրկման պահանջներին ենթակա բոլոր ֆինանսական ակտիվները, դրանց սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի հնարավոր աճը գնահատելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի դեպքում Խումբը կչափի կորուստների գծով պահուստները՝ հիմնվելով պարտքի գործողության ողջ ընթացքի համար հաշվարկվող ԱՊԿ-ի վրա, այլ ոչ 12-ամսյա ԱՊԿ-ի վրա:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Խումբը համեմատում է հետևյալը՝ ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի ռիսկը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ հիմնված գործիքի գծով մարման մնացորդային պարտավորության վրա, և ֆինանսական գործիքի տեղի ունեցած դեֆոլտի ռիսկը, որն ակնկալվում էր մնացորդային պարտավորության մարման գծով՝ գործիքի սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ: Այս գնահատումը կատարելիս Խումբը հաշվի կառնի միայն քանակական տեղեկությունները:

Ֆինանսական ակտիվների վերափոխումը և ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվների վերափոխումները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում են կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և մարման ժամկետի միջև: Փոփոխությունը ազդեցություն է ունենում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Խումբը գնահատում է, արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Խմբի քաղաքականության համաձայն, փոփոխությունների արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում, երբ այդ փոփոխությունը հանգեցնում է էապես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմանների առաջացմանը: Որոշելու համար, արդյոք փոփոխված պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Խումբը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- Որակական գործոններ, ինչպիսիք են այն պայմանագրային դրամական հոսքերը, որոնք փոփոխությունից հետո չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, փոխարժեքի կամ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության, պայմանագրային դրույթների փոփոխությունը. Եթե այս փոփոխությունները չեն պարզաբանում էական փոփոխությունները, ապա՝

- Իրականացվում է քանակական գնահատում՝ համեմատելով սկզբնական պայմաններով մնացյալ պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեքը և վերանայված պայմաններով պայմանագրային դրամական հոսքերը: Այդ գումարները զեղջվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Եթե ներկա արժեքի տարբերությունը 10 տոկոսից ավել է, ապա Խումբը որոշում է, որ առկա է պայմանագրի նշանակալի տարբերություն, ինչը հանգեցնում է ապաճանաչման:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ԱՊԿ գծով պահուստները չափվում են ապաճանաչման օրվա դրությամբ՝ ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը այդ օրվա դրությամբ որոշելու նպատակով: Վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և նոր պայմաններով նոր ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի միջև տարբերությունը առաջացնում է ապաճանաչման մասով օգուտ կամ վնաս: Նոր ֆինանսական ակտիվը կունենա 12-ամսյա ԱՊԿ-ի հիմունքներով չափվող կորուստների գծով պահուստ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նոր վարկը կհամարվի արժեզրկված առաջացման պահին: Սա կիրառվում է միայն այն դեպքում, երբ նոր վարկի իրական արժեքը ճանաչվում է իր վերանայված անվանական արժեքի նշանակալի զեղչով, քանի որ դեռ առկա է դեֆոլտի ռիսկը, ինչը փոփոխությունների արդյունքում չի նվազել:

Խումբը վերահսկում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկը՝ գնահատելով որակական և քանակական տեղեկատվությունը (օր.՝ արդյոք փոխառուս ունի ժամկետանց օրեր նոր պայմանների պարագայում):

Երբ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները փոփոխվում են, ինչը ապաճանաչման չի հանգեցնում, Խումբը որոշում է, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, համեմատելով՝

- Սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ և սկզբնական պայմանագրային պայմաններով գնահատված ամբողջական ԴՀ-ն, և
- Փոփոխված պայմանագրային պայմաններով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ամբողջական ԴՀ-ն:

Ինչ վերաբերում է Խմբի՝ պարտքային պայմանների վերանայման քաղաքականության շրջանակներում փոփոխված ֆինանսական ակտիվներին, երբ այդ փոփոխության արդյունքում ապաճանաչում չի առաջացել, ապա ԴՀ-ի գնահատումն արտացոլում է Խմբի կարողությունը հավաքել փոփոխված պայմաններով դրամական միջոցները՝ հիմք ընդունելով Խմբի նախկին փորձը համաներման նմանատիպ գործընթացների պարագայում, ինչպես նաև տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ, որոնք են փոխառուի պարտաճանաչ վճարման կարողությունը փոփոխված պայմանագրային պայմանների շրջանակներում: Եթե վարկային ռիսկը շարունակում է մնալ ավելի բարձր, քան ակնկալվում էր սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա կորուստների գծով պահուստը կրկին չափվելու է ամբողջական ԱՊԿ-ին համարժեք գումարով: Վերանայված պայմաններով ակտիվների կորուստների գծով պահուստը հիմնականում կչափվի՝ հիմք ընդունելով 12-ամսյա ԱՊԿ, երբ առկա է փոխառուի վճարունակության բարելավման վկայություն, ինչը հանգեցնում է նախկինում վարկային ռիսկի նշանակալի աճի նվազեցմանը:

Այն դեպքում, երբ փոփոխությունների արդյունքում ապաճանաչում չի առաջանում, Խումբը հաշվարկում է այդ փոփոխությունների օգուտը/կորուստը՝ համեմատելով համախառն հաշվեկշռային արժեքը փոփոխությունից առաջ և հետո (բացառությամբ ԱՊԿ գծով պահուստի): Այնուհետև Խումբը գնահատում է ԱՊԿ-ն փոփոխված ակտիվի մասով, երբ փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացած ակնկալվող դրամական հոսքերը ընդգրկվում են սկզբնական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների նվազեցման հաշվարկում:

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ էապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում առաջացած սպառումը) կամ երբ ֆինանսական ակտիվի և վերջինիս սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները փոխանցվում են երրորդ կողմի: Եթե Խումբը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Խումբը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի

սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, ապա Խումբը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմաց գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և ստացված և ստացման ենթակա հատուցումների և կուտակային օգուտի/վնասի գումարի տարբերությունը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվել սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային ներդրումային գործիքների, որոնք դասակարգվել են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, երբ կուտակային օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվը մասնակի ապաճանաչելիս (օրինակ՝ երբ Խումբը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետզհետե օպցիոնը), ապա Խումբը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Սա չի կիրառվում բաժնային ներդրումային գործիքների մասով, որոնք դասակարգվել են որպես այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով իրական արժեքով չափվող, քանի որ կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ եկամուտում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Դուրսգրում

Պարտքային գործիքները դուրս են գրվում, երբ Խումբը չունի իրատեսական ակնկալիքներ ֆինանսական ակտիվի վերականգնման մասով (ամբողջական կամ մասնակի): Այս դեպքում Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով: Դուրսգրումը ներառում է ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում: Խումբը կարող է կիրառել հարկադիր գործողություններ դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների մասով: Խմբի հարկադիր գործունեության արդյունքում հավաքագրված գումարները կառաջացնեն արժեզրկման գծով օգուտ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ՝

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազեցում:
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների արժեզրկումից կորուստները չեն հաշվանցվում ֆինանսական ակտիվների համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների հետ, փոխարենը դրանք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Քանի որ այս ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներն իրենց իրական արժեքներն են՝ արժեզրկումից առաջացող փոփոխություններն արդեն իսկ ներառված են այդ արժեքների մեջ: Այնուամենայնիվ, կորուստների գծով պահուստները ներառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների «Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատումներ» հոդվածում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակով կամ դասակարգվում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակով կամ դասակարգվում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող, եթե՝

- Այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետզհետե նպատակով, կամ
- Սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Խմբի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- Այն հանդիսանում է անանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի առևտրական նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություններից կամ պայմանական հատուցումից, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից որպես բիզնեսի միավորման մաս, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե՝

- Նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- Ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Խմբի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկատուցված անանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՖՀՄՍ 9 ստանդարտը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում՝ այն դեպքում, երբ նրանք չեն հանդիսանում հեջային գործիքների մաս: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառում է «իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից զուտ եկամուտ» տողում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում:

Այնուամենայնիվ, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ անանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների մասով, երբ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամուտում, եթե այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը չի առաջացնում կամ մեծացնում հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում: Պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության մասով մնացած գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ փոխանցվում են չբաշխված շահույթ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչելիս:

Այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, արդյոք այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխությունների ճանաչումը շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանություն է առաջացրել կամ մեծացրել, գնահատում է, արդյոք պարտավորության պարտքային ռիսկերի փոփոխության ազդեցությունը հաշվանցելու է շահույթում կամ վնասում՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված: Այս որոշումը իրականացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները (այդ թվում՝ վարկերը և փոխառությունները) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի և տոկոսային ծախսի տեղաբաշխման հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ավելի մանրամասն ներկայացված է «Տոկոսային եկամուտներ և տոկոսային ծախսեր» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Խմբի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Խումբը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի եշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում:

Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և գեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Տոկոսային եկամուտներ և տոկոսային ծախսեր

Ֆինանսական գործիքների մասով տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «գուտ տոկոսային եկամուտ» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղչում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների գուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր

Վճարները և կոմիսիոն ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունների կատարմանը համապատասխան:

Ռեպո պայմանագրեր

Ռեպո պայմանագրով ստացված և տրված արժեթղթեր՝ Ռեպո պայմանագրերով ստացված արժեթղթերը հաշվառվում են արտահաշվեկշռում՝ որպես տրամադրված փոխառությունների ապահովություն: Ռեպո պայմանագրերով ստացված արժեթղթերի դիմաց վճարված գումարները հաշվառվում են որպես տրամադրված փոխառություններ: Ռեպո պայմանագրերով տրված արժեթղթերը հաշվառվում են հաշվեկշռում՝ իրենց բնույթին համապատասխան: Ռեպո պայմանագրերով տրված արժեթղթերի դիմաց ստացված գումարները հաշվառվում են որպես ստացված փոխառություններ:

Ռեպո պայմանագրերով ստացվելիք և/կամ վճարվելիք տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

դ) Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Վարձակալական գույք հանդիսացող շենքերը նույնպես ընդգրկվում են հիմնական միջոցներում, եթե դրանք ստացվել են երկարաժամկետ վարձակալությամբ: Նման ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայության ընթացքում կամ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, եթե վերջինս ավելի կարճ է:

Հիմնական միջոցի առանձին մասերի փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են այդ հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում, եթե հավանական է, որ այդ մասի մեջ մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ և դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Հիմնական միջոցների ընթացիկ սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց կատարման ժամանակ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից մուտքերի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է մաշվող գումարի նկատմամբ, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվի սկզբնական արժեքը կամ դրան փոխարինող գումարը՝ հանած մնացորդային արժեքը: Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի համար գնահատված օգտակար ծառայությունների ընթացքում, քանի որ դա առավելագույնս է արտացոլում ակտիվներում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտների սպասման ակնկալվող եղանակը: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդները, օգտակար ծառայությունները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային և կապի միջոցներ	- 3 տարի
Տնտեսական և գրասենյակային գույք	- 8 տարի

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	- 2 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	- 8 տարի

ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Խմբի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են, երբ դրանք ավելացնում են այն կոնկրետ ակտիվում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները, որին դրանք վերաբերում են: Բոլոր մնացած հետագա ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարման ժամանակ: Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ամորտիզացվող գումարի նկատմամբ, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվի սկզբնական արժեքը կամ դրան փոխարինող գումարը՝ հանած մնացորդային արժեքը: Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ ոչ նյութական ակտիվների գնահատված ամորտիզացիոն ժամկետների ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների գնահատված ամորտիզացիոն ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային հաշվապահական ծրագիր - 10 տարի

զ) Վարձակալություն

Խումբը որպես վարձակալ վարձակալության պայմանագրի սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչում է ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական պարտավորություն, բացառությամբ ցածրարժեք և կարճաժամկետ վարձակալությունների՝ ՖՀՄՍ 16-ով նախատեսված բացառությունների:

Սկզբնական ճանաչումը

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Խումբը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով, որը ներառում է հետևյալ տարրերը.

- վարձակալական պարտավորության սկզբնական ճանաչման արժեքը,
- ճանաչման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձակալական վճարները, հանած վարձակալության գծով ստացված իրախուսող պայմանների ազդեցությունը,
- կրած սկզբնական ուղղակի ծախսումները,
- վարձակալած ակտիվի ազատման, վերականգնման կամ ապամոնտաժման ծախսերի գնահատականը:

Սկզբնական ճանաչման ամսաթվին Խումբը չափում է վարձակալական պարտավորությունը՝ որպես այդ ամսաթվի դրությամբ վճարման ենթակա վարձակալական վճարների ներկա արժեք: Վարձակալական վճարները զեղչվում են վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, եթե այն հնարավոր է որոշել Խումբը զեղչման համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալը չափում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնական արժեքով՝

- հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը
- ճշգրտված վարձակալական պարտավորության վերաչափումով:

Ակտիվի օգտագործման իրավունքի մաշվածության հաշվարկի համար հիմք է հանդիսանում հիմնական միջոցների մաշվածության Խումբը քաղաքականությունը: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը վերաչափում է վարձակալական պարտավորությունը՝

- մեծացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալական պարտավորության նկատմամբ հաշվեզրվող տոկոսը
- փոքրացնելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վճարած վարձակալական վճարները
- վերաչափելով հաշվեկշռային արժեքը՝ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանագրի վերաչափումները կամ փոփոխությունները

Է) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են պահանջները բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

Դրամական միջոցները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Խումբը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

ը) Սեփական կապիտալ

Խմբի կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով: Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

թ) Շահութահարկ

Շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են թույր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն թույր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող արդյունքի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի բիզնեսի միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Խումբը ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության

մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն անրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Խումբը մտադիր է զուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղյման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

ի) Աշխատակիցների հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվառման ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցել է ծառայություն, Խումբը աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղյված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղյված գումարը, Խումբը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այլ ստանդարտներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, ՀՀՄՍ 2 «Պաշարներ» և ՀՀՄՍ 16 «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտները):

Խումբը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

յ) Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերից

Այս ստանդարտը առաջին անգամ քննարկման է դրվել 2008թ.-ին: Վերջնական տարբերակը թողարկվել է 2014թ. մայիսին: ՀՀՄՍ 15. «Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերից» ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Խումբը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Խումբը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ

հաճախորդներին, ըստ պայմանագրի, տրված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների գումարները կստացվեն կամ կհավաքվեն Խմբի կողմից: Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հիևզ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հիևզ քայլ ներառող մոդելում՝

- Քայլ 1. Լույնացնել գնորդի հետ պայմանագիրը.
- Քայլ 2. Լույնացնել կատարման ենթակա պարտավորությունները.
- Քայլ 3. Լույնացնել գործարքի զինը.
- Քայլ 4. Բաշխել գործարքի զինը կատարման ենթակա պարտավորություններին.
- Քայլ 5. Ճանաչել հասույթը, երբ Խումբը կատարում է կատարողական պարտավորությունները:

խ) Պայմանականություններ

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ գույակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հայաստանի Հանրապետության հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, զեւաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Խմբի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Խմբի դեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Խմբի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Խումբը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Խմբի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի զծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն:

Թանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել: Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Խումբը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

Շանտաճառություն 3. Ֆինանսական ռիսկի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ Շանտաճառություն 2.7 (բ):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Կազմակերպությունն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտազանցման հավանականության փոփոխությունը, որը գնահատվել է ելնելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների միգրացիայի մատրիցներից,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչորվածփոխառությունների համար և 5-օրյա սահմանափակիչ այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտազանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտազանցման ռիսկի մասին և համընկնում են «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված վարկանշավորման

մակարդակներին: Այս գործոնները տարբեր են կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել:

Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները,
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը,
- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական էլակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս:

Կազմակերպությունը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանգման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի:

Կազմակերպությունը սահմանում է պարտագանգման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավանաբար է այն երկրի վարկանշավորման մակարդակին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պետական պարտատոմսերի գծով պարտագանգման հավանականության չափը համապատասխանում է երկրի վարկանշավորման մակարդակին:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյո՞ք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքայի ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Կազմակերպության մոդելավորման քանակական և որակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է հետևյալը.

- Փոխառուի պարտքային ռիսկի մակարդակը վատթարացել է 2 նիշով սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փոխառուն ունի ավելի քան 30 օր ժամկետանց պարտավորություն փոխառությունների գծով և 5-օրյա ժամկետանց պարտավորություն այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով:
- Փոխառության պայմանների վերանայում փոխառուի անվճարունակության պատճառով, որը չի հանգեցնում պարտագանգման:
- Ղեկավարության հայեցողությունը, որը հիմնված է ստանդարտ մշտադիտարկման գործընթաց իրենթացքում և այլ աղբյուրներից հաճախորդի վերաբերյալ ստացված որակական տեղեկատվության վրա (մասնավորապես, ընդգրկվածություն հատուկ հսկողության ներքո գտնվող ցանկում, ֆինանսական գործունեության հետ կապված անբարենպաստ մակրոտնտեսական գործոններ և այլն):

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը փոխառությունների դեպքում և 5 օր ժամկետանցությունը այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների դեպքում: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով:

Կազմակերպությունը վերահսկում է պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար կիրառվող չափանիշների արդյունավետությունը կանոնավոր ստուգումների միջոցով՝ հավաստիանալու համար, որ.

- չափանիշները հնարավորություն են տալիս որոշելու պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը նախքան պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցումը,
- չափանիշները չեն համապատասխանում ժամանակի այն պահին, երբ ակտիվը դառնում են ավելի քան 30 օր ժամկետանց,
- պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ և պարտազանցում հայտնաբերելու միջև միջին ժամկետը ողջամիտ է համարվում,
- պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները որպես կանոն ուղղակիորեն չեն փոխանցվում այն պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին չափով, պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքների պորտֆել և
- չի դիտվում կորստի պահուստի չիսնավորված փոփոխականություն, երբ պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին չափով (1-ին փուլ), գործիքը փոխանցվում է պորտֆել, որի գծով պահուստը չափվում է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (2-րդ փուլ):

Պարտազանցման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառու ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Կազմակերպության նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Կազմակերպության նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Կազմակերպության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Ղեկավարության գնահատմամբ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու ազդեցությունն էական չէ:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված

չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով Օանոթագրություն 2.7 (բ)-ում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապա ճանաչման, որոշելու համար, թե արդյո՞ք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- Պարտագանգման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ էլեկտրոն փոփոխված պայմաններից,
- Պարտագանգման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- Պարտագանգման հավանականությունը,
- Կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանգման հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանգման հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Պարտագանգման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Կազմակերպությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված տեղեկատվությունը:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանգման դեպքում:

Կազմակերպությունը պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանգման պահին: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին վճարման ենթակա գումարը:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանգման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանգման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման և պատակների համար:

**«ԻՄՅՄԵՆԵՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱԽՄԻԿԱՍ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿՐԾ
ՍԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել երաշխավորությունը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի էլակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն

Անվանում	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	1,248,006	"S&P" պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	142,456	"S&P" պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	"Moody's" պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Ստորև բերվող այդուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների գծով	առ 31.12.2021		առ 31.12.2020	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
Պահուստի սկզբնական մնացորդ	(4,899)	(4,899)	(5,123)	(5,123)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,646	1,646	224	224
Պահուստի վերջնական մնացորդ	(3,253)	(3,253)	(4,899)	(4,899)

Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով	առ 31.12.2021		առ 31.12.2020	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
Պահուստի սկզբնական մնացորդ	(715)	(715)	(1,921)	(1,921)
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	344	344	1,206	1,206
Պահուստի վերջնական մնացորդ	(371)	(371)	(715)	(715)

«ԻԱՅՍԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՐՍԻԿԱՑ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐՍԵՐԻ ԿՐԾ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ստորև բերվող աղյուսակներում համադրվում են վերը բերվող աղյուսակներում ներկայացված գումարները, որտեղ համադրվում են կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի հաշվետու և համադրելի ժամանակաշրջանների համար:

«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների գծով	01.01.21-31.12.21	01.01.20-31.12.20
Պահուստի սկզբնական մնացորդ	(4,899)	(5,123)
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումների հակադարձում	1,646	224
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	1,646	224
Պահուստի վերջնական մնացորդ	(3,253)	(4,899)

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով	01.01.21-31.12.21	01.01.20-31.12.20
Պահուստի սկզբնական մնացորդ	(715)	(1,921)
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումների հակադարձում	344	1,206
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	344	1,206
Պահուստի վերջնական մնացորդ	(371)	(715)

Պարտքային որակի վերլուծություն

«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների գծով	առ 31.12.2021		առ 31.12.2020	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
Ոչ ժամկետանց	1,248,006	1,248,006	973,910	973,910
	1,248,006	1,248,006	973,910	973,910
Կորստի պահուստ	(3,253)	(3,253)	(4,899)	(4,899)
Հաշվեկշռային արժեք	1,244,753	1,244,753	969,011	969,011

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով	առ 31.12.2021		առ 31.12.2020	
	Փուլ 1	Ընդամենը	Փուլ 1	Ընդամենը
Ոչ ժամկետանց	142,456	142,456	143,075	143,075
	142,456	142,456	143,075	143,075
Կորստի պահուստ	(371)	(371)	(715)	(715)
Հաշվեկշռային արժեք	142,085	142,085	142,360	142,360

Ծանոթագրություն 4. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21-31.12.21	01.01.20-31.12.20
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ		
Տոկոսային եկամուտ ներբանկային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից	79	16
Տոկոսային եկամուտներ արժեթղթերից	124,188	94,707
Ընդամենը	124,267	94,723

**«ԻԱՅՄԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՌՄԻՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		
Տոկոսային ծախսեր ներգրավված փոխառությունների և ստացված վարկերի դիմաց	(45)	-
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի գծով	(74,811)	(34,764)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների տոկոսային ծախսեր	(811)	(553)
Ընդամենը	(75,667)	(35,317)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	48,600	59,406

Հաշվետու տարվա վերջում Խումբը չունի վարձակալած փոքրածեք ակտիվներ: Հաշվետու տարվա վերջում Խումբը չունի կարճաժամկետ վարձակալության պայմանագրեր: Խումբը հաշվետու տարվա ընթացքում ունի վարձակալած տարածք, որտեղ իրականացնում է իր գործունեությունը: Վարձակալությամբ ձեռք բերված տարածքի գծով օգտագործման իրավունքը բացահայտված է ծանոթագրություն 17-ում: Խումբը ակտիվի օգտագործման իրավունքի չափման համար կիրառում է ՀՀՄՍ 16-ով նախատեսված ինքնաբերական մոդելը: Վարձակալության ոչ չեղարկելի ժամկետը 2 տարի է: Վարձակալության պայմանագիրը չի նախատեսում երկարացման ինչպես նաև պայմանագիրը չեղարկելու ժամկետներ: Վարձակալության գծով տոկոսային ծախսը հաշվետու տարվա ընթացքում կազմել է 811 հազար ՀՀ դրամ: Երկարաժամկետ վարձակալության գծով ամսական վարձավճարը կազմում է 550 հազար ՀՀ դրամ՝ ներառյալ հարկերը:

Ժամկետի վերլուծություն՝ պայմանագրային չզեղչված դրամական հոսքեր.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ.	2020թ.
Ոչ ավել, քան մեկ ամիս	550	550
Ավելին, քան մեկ ամիսը, բայց ոչ ավել, քան երեք ամիս	1,100	1,100
Ավելին, քան երեք ամիս, բայց ոչ ավել, քան մեկ տարի	3,868	4,950
Ավելին, քան մեկ տարի, բայց ոչ ավել, քան երկու տարի	-	5,518
Ավելին, քան երկու տարի	-	-
Ընդամենը	5,518	12,118

Ծանոթագրություն 5. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ		
Արժեթղթերով գործարքների միջևորդավճարներից	1,395	23
Քարհրդատվական ծառայությունների գծով միջևորդավճարներից	9,274	8,138
Պահառության գործունեությունից	34,118	22,435
Այլ միջևորդավճարներ (ֆոնդի կառավարումից)	9,009	1,309
Տեղաբաշխումից եկամուտներ	2,000	-
Ընդամենը	55,796	31,905
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		
Միջևորդավճարների գծով ծախս	(21,242)	(15,125)
Ընդամենը	(21,242)	(15,125)
Զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	34,554	16,780

**«ԻՍԽՄԵՆՆԵՆ» ՓԲԸ ՀԱՍՏԱՌՄԻՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿԱՌԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵՆ ՎՈՅ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ծանոթագրություն 6. Ջուտ (ծախս) եկամուտառևտրային գործառնություններից

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական Արդյունքի միջոցով չափվող» ներդրումներից Ջուտ եկամուտներ		
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ եկամուտ	(7,865)	9,208
Առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	-	(9,419)
«Ամորտիզացված արժեքով» հաշվառվող ներդրումներից Ջուտ եկամուտներ		
Առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	-	26,795
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտներ, այլ թվում՝		
Վերազնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	17	749
Առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	(166)	(87)
Ընդամենը	(8,014)	27,246

Ծանոթագրություն 7. Այլ գործառնական եկամուտներ / (ծախսեր)

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	-	(1,221)
Այլ եկամուտներ	36	115
Ընդամենը	36	(1,106)

Ծանոթագրություն 8. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	(32,965)	(28,101)
Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	(5,000)	(7,600)
Վապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	(1,643)	(2,217)
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	(2,600)	(516)
Հիմնական միջոցներ տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(139)	(217)
Գույվազդ և ներկայացուցչական ծախսեր	(898)	(456)
Գործուղման և ուսուցման գծով ծախսեր	(668)	(614)
Չփոխհատուցվող հարկեր և տուրքեր	(1,500)	(2,514)
Այլ	(2,151)	(5,367)
Ընդամենը	(47,564)	(47,602)

**«ԻԱՅՄԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՐՄԻԿԱՑ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ Ն ԳԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Հաշվետու տարվա ընթացքում աշխատակիցների միջին թվաքանակը եղել է 9 (համադրելի տարվա ընթացքում՝ 6), իսկ մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 319 հազ. ՀՀ դրամ (համադրելի տարվա՝ 364 հազ. ՀՀ դրամ):

Մանրագրություն 9. Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսեր	(9,094)	(6,713)
Ոչ ակտիվական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	(30)	(30)
Ընդամենը	(9,124)	(6,743)

Մանրագրություն 10. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(5,513)	(17,900)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(343)	(149)
Ընդամենը	(5,856)	(18,049)

Շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	Արդյունավետ դրույքաչափ %	01.01.20- 31.12.20	Արդյունավետ դրույքաչափ %
Շահույթը մինչև հարկումը	20,478		49,411	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	3,686	18.00	8,894	18.00
Չհարկվող նկատույններ	(2,056)	(10.04)	11,235	22.74
Չավազեցվող ծախսեր	4,226	20.64	2,122	23.75
Շահութահարկի գծով ծախս	5,856	28.60	18,049	16.99

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդն առ 31.12.2020 դրությամբ	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդն առ 31.12.2021 դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	4,390	7,221	(1,503)	10,108
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվների գծով	1,055	7,221	-	8,276
Վարձակալական պարտավորությունների գծով	1,992	-	(1,042)	950
Մտեղծված պահուստների գծով	1,343	-	(461)	882
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(2,050)	-	1,160	(890)
Հիմնական միջոցների գծով	(68)	-	80	12
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների գծով	(1,982)	-	1,080	(902)
Ջուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	2,340	7,221	(343)	9,218

**«ԻԱՅՄԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՌՈՒԿԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ծանոթագրություն 11. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ և ևսորացված շահույթ

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	14,622	31,362
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ	14,622	31,362
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	39,584	39,584
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.369	0.792
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող ևսորացված շահույթ	0.369	0.792

Ծանոթագրություն 12. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Շեքացիկ հաշիվներ		
Հայաստանի Հանրապետության բանկերում	24,509	26,832
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	24,509	26,832

Սույն հաշվետվություններում ներկայացված դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով օգտագործման որևէ սահմանափակում առկա չէ:

Ծանոթագրություն 13. Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Արժեթղթերի պահառության գծով ստացվելիք գումարներ	3,856	2,228
Արժեթղթերով գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	349	23
Քորորդատվական ծառայությունների գծով ստացվելիք գումարներ	536	960
Ներդրումային ֆոնդերի կառավարման գծով ստացվելիք գումարներ	2,214	427
Շղթամենք գուտ պահանջներ	6,955	3,638

Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների աշխարհագրական վերլուծություն

Հազար ՀՀ դրամ	առ	%	առ	%
	31.12.2021		31.12.2020	
Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներ	6,919	99	3,532	97
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ	36	1	106	3
Շղթամենք	6,955	100	3,638	100

**«ԻԱՅՄԵՆԵՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՆՍԻԿԱՑ ՅՐԼԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ Ն ԱՐԾ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ծանոթագրություն 14. «Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
Գանձապետական պարտատոմսեր	824,134	565,669
Շեղամներ պետական արժեթղթեր	824,134	565,669
Այդ թվում՝ ՀՀ բանկերին ռեպո համաձայնագրով վաճառված	823,624	564,882
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝	<i>Ցուցակված</i>	<i>Ցուցակված</i>
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի		
Պարտքային գործիքներ	423,872	408,241
Շեղամներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	423,872	408,241

Ծանոթագրություն 15. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝		
Գանձապետական պարտատոմսեր	142,456	143,075
Շեղամներ պետական արժեթղթեր	142,456	-143,075
Այդ թվում՝ ՀՀ բանկերին ռեպո համաձայնագրով վաճառված	142,456	143,075
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումների արժեքը (հեարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթագրություն 3)	(371)	(715)
Չուտ ներդրումներ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներում	142,085	142,360

Ծանոթագրություն 16. Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում

Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	1,000	-
Ավելացում	-	1,000
Օտարում	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում, այդ թվում՝	1,000	1,000
Չուտը ընկերությունում ներդրումներ	1,000	1,000

Չուտը ընկերության վերաբերյալ տեղեկատվությունը մանրամասն տես ստորև.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիր	Ներդրման ամսաթիվ	Ներդրումը (հազար դրամ)	Բաժնեմասը %
Պայմենշն Ֆանդո Մենեջմենթ ՍՊԸ	Ֆոնդերի կառավարում	ՀՀ	19 փետրվարի 2020թ.	1,000	100

**«ԻԱՅՄԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՍՄԻԿԱՑ ՃՐՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ Ն ԱՐԾ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ծանոթագրություն 17. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակ. և կապի միջոցներ	Վարձակալված ՀՄ-ներում կապիտալ ներդրումներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Մեղման արժեք					
Մնացորդը առ 01.01.2020	6,211	1,585	9,455	2,625	19,876
Ավելացում	97	1,306	11,993	492	13,888
Օտարում	(319)	(1,585)	(9,455)	-	(11,359)
Մնացորդը առ 31.12.2020	5,989	1,306	11,993	3,117	22,405
Ավելացում	1,020	-	-	1,311	2,331
Օտարում	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2021	7,009	1,306	11,993	4,428	24,736
Կուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը առ 01.01.2020	2,202	239	3,782	371	6,594
Ավելացում	1,998	93	983	335	3,409
Օտարում	(71)	(239)	(3,782)	-	(4,092)
Մնացորդը առ 31.12.2020	4,129	93	983	706	5,911
Ավելացում	1,930	658	5,997	509	9,094
Օտարում	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2021	6,059	751	6,980	1,215	15,005
Ձուտ հաշվեկշռային արժեք					
առ 31.12.2021	950	555	5,013	3,213	9,731
առ 31.12.2020	1,860	1,213	11,010	2,411	16,494

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվն իրենից ներկայացնում է վարձակալված տարածք, որտեղ խումբն իրականացնում է իր գործունեությունը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ խմբի հիմնական միջոցների նկատմամբ սահմանափակումներ առկա չեն:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
Մեղման արժեք		
Մնացորդը առ 01.01.2020		298
Ավելացում		-
Մնացորդը առ 31.12.2020		298
Ավելացում		-
Մնացորդը առ 31.12.2021		298
Կուտակված անորոշիզացիա		
Մնացորդը առ 01.01.2020		10
Ավելացում		30
Մնացորդը առ 31.12.2020		40
Ավելացում		30
Մնացորդը առ 31.12.2021		70

**«ԻԱՅՍԵՆԸ» ՓԲԸ ՀԱՍՏԱՄԻԿԱՍ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ Ն ԱՐԾ
ՍԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ջուտ հաշվեկշռային արժեք		
առ 31.12.2021		228
առ 31.12.2020		258

Մանթագրություն 18. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Կանխավճարներ մատակարարների	848	-
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	3,215	-
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	375	375
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	150,000	-
Այլ ակտիվներ	2,650	-
Շեղամներ	157,088	375

Մանթագրություն 19. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
ՀՀ բանկեր		
Ռեպո համաձայնագրեր	1,100,315	635,392
Հաշվեգրված տոկոսներ	740	328
Շեղամներ	1,101,055	635,720

Մանթագրություն 20. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	2,519	276
Շեղամներ	2,519	276

Մանթագրություն 21. Պահուստներ

Հազար ՀՀ դրամ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Մկզբնական մնացորդ	1,916	1,067
Պահուստին կատարված մասհանումներ	2,400	2,427
Պահուստի օգտագործում	(2,829)	(1,578)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(429)	849
Վերջնական մնացորդ	1,487	1,916
Արձակուրդայինի գծով	1,487	1,916

Խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և ներկայացվածից բացի պահուստավորում պահանջող այլ իրավական կամ կառուցողական պարտականություններ չունի: Խմբի հանդեպ որևէ իրավական հայց հարուցված չկա: Խումբն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

Ծանոթագրություն 22. Այլ պարտավորություններ

Այլ պարտավորություններ	առ 31.12.2021	առ 31.12.2020
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
Շահութահարկի գծով	5,419	15,902
Ավելացված արժեքի հարկի գծով	13	3
Եկամտային հարկի գծով	729	-
Դրոշմանիշային վճարների գծով	50	-
Պարտադիր կենսաթոշակային վճարների գծով	134	-
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	3,263	3,545
Պարտավորություններ վարձակալության գծով	5,279	11,068
Ընդամենը	14,887	30,518

Ծանոթագրություն 23. Կանոնադրական կապիտալ

Խմբի կանոնադրական կապիտալը 395,840 հազ. ՀՀ դրամ է, որը բաղկացած է 39,584 հատ տեղաբաշխված սովորական անվանական բաժնետոմսերից, որոնցից յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ: Խմբի տեղաբաշխված բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են: Հաշվետու և համադրելի տարիներին Խմբի կանոնադրական կապիտալում փոփոխություններ չեն կատարվել: Հաշվետու տարում Խմբի կողմից շահութաբաժիններ չեն հայտարարվել և վճարվել:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ Խմբի նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկությունները տես ստորև.

Նշանակալից մասնակցի անունը, ազգանունը	Մասնակցության գումարը	Մասնակցության չափը %
Դավիթ Հակոբյան	285,000	71.998787
Կարել Խրիստոֆորով	79,120	19.987874

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ՝ Դայմենշն ՓԲԸ-ի՝ Ինեկորանկ ՓԲԸ-ում ունեցած 2050012007451003 բանկային հաշվում, որը նախատեսված է կանոնադրական կապիտալի համալրման համար, առկա է 43,762,163 դրամ մնացորդ: Այս մնացորդը ակտիվի ճանաչման պայմաններին չբավարարելու պատճառով ներկայացված չէ հաշվետու տարվա դեկտեմբերի 31-ի ամսաթվի դրությամբ Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Ծանոթագրություն 24. Մեփական կապիտալի այլ տարրեր

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21- 31.12.21	01.01.20- 31.12.20
Մեզբնական մնացորդ	1,437	70,767
«Դրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մթերցում չափվող» ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ, այդ թվում՝		
Բրանկան արժեքի փոփոխություններից	(40,101)	(26,821)
Արժեզրկման կորստի պահուստի փոփոխություններից	(1,646)	(224)
Այլ համապարփակ արդյունքի վերագրվող շահութահարկ	7,220	15,459
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերագնահատման վերադասակարգում շահույթին կամ վնասին	220	(56,561)

**« ԻԱՅՄԵՆԸ » ՓԲԸ ՀԱՄԱՆՍԻԿԱՑ ԾՐԱՆԱՍԱԿԱՆ ՀԱԿՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆ ԿՐՑ
ՍԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ընթացիկ ժամանակաշրջանի վերագնահատման վերադասակարգում շահույթին կամ վնասին	(192)	(1,184)
Վերջնական մնացորդ	(33,062)	1,436

Սանթազրություն 25. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Խմբի կապակցված կողմերն են նրա՝ բաժնետերերը, գլխավոր տնօրենը, Դուստր ընկերության կողմից կառավարվող ֆոնդը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք: Ինչպես նշվել է Սանթազրություն 23-ում Խմբի բաժնետոմսերի մոտ 72 տոկոսը պատկանում է Դավիթ Հակոբյանին, ով հանդիսանում է վերջնական հսկող: Խմբի՝ կապակցված կողմերի հետ գործարքներն իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններին և տոկոսադրույքներին համապատասխան: Հաշվետու և համադրելի տարիներին Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ իրականացրել է հետևյալ գործարքները.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ.			
	Հաշվետու տարի		Համադրելի տարի	
	Գործարքի գումար	Չմարված մնացորդ	Գործարքի գումար	Չմարված մնացորդ
Պահառության գործունեություն, այդ թվում՝	446	66	356	351
Դուստր ընկերության կողմից կառավարվող ֆոնդ	440	57	340	340
Բաժնետերեր	6	9	16	11
Արժեթղթերով գործարքների կատարում, այդ թվում՝	1,395	349	23	23
Դուստր ընկերության կողմից կառավարվող ֆոնդ	1,395	349	23	23
Հատուցումներ առանցքային կառավարչական անձնակազմին, այդ թվում՝	12,542	-	14,095	-
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	12,542	-	14,095	-

Սանթազրություն 26. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

26.1 Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի (ակտիվների) կողմը չի կատարի իր պարտականությունը, և այդ պատճառով Խումբը կկրի ֆինանսական կորուստներ: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը: Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	Այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	24,509	-	24,509
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	6,955	-	6,955
«Ժրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չարժևոր» ֆինանսական ակտիվներ	1,248,006	-	1,248,006

**«ԻՍԿՍԵՆՆԸ» ՓԻԸ ՀԱՄԱԽՄԻՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆ ԿԻՑ
ՇԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	142,085	-	142,085
Այլ ակտիվներ	157,088	-	157,088
Ընդամենը ակտիվներ	1,578,643	-	1,578,643
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	1,101,055	-	1,101,055
Այլ պարտավորություններ	17,406	-	17,406
Ընդամենը պարտավորություններ	1,118,461	-	1,118,461
Ջուտ դիրք	460,182	-	460,182

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ	Այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	26,832	-	26,832
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	3,638	-	3,638
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	973,910	-	973,910
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	142,359	-	142,359
Այլ ակտիվներ	375	-	375
Ընդամենը ակտիվներ	1,147,114	-	1,147,114
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	635,720	-	635,720
Այլ պարտավորություններ	30,794	-	30,794
Ընդամենը պարտավորություններ	666,514	-	666,514
Ջուտ դիրք	480,600	-	480,600

26.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը հավանականությունն է, որ շուկայական տատանումների հետևանքով մասնավորապես, առևտրական նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքների ապագա իրական արժեքների փոփոխությամբ խումբը կկրի վնասներ: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով եկամտաբերության օպտիմալացումը:

26.3 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Խումբը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը: Խմբի զուտ ենթարկվածությունը արտարժույթային ռիսկին ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակներում:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	1 խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,603	11,906	24,509
Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ	6,955	-	6,955

**«ԻԱՅՄԵՆՆ» ՓԲԸ ՀԱՄԱՌՄԻԿԱՑ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴՆ ԿՐՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	1,154,323	93,683	1,248,006
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	142,085	-	142,085
Այլ ակտիվներ	157,088	-	157,088
Ընդամենը ակտիվներ	1,473,054	105,589	1,578,643
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	1,082,087	18,968	1,101,055
Այլ պարտավորություններ	17,406	-	17,406
Ընդամենը պարտավորություններ	1,099,493	18,968	1,118,461
Ջուտ դիրք	373,561	86,621	460,182

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	22 դրամ	I խմբի արտարժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,785	21,670	26,832
Շահախորդների նկատմամբ պահանջներ	(89,148)	-	3,638
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	973,910	92,359	973,910
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	142,359	-	142,359
Այլ ակտիվներ	1,375	-	375
Ընդամենը ակտիվներ	1,032,281	114,029	1,147,114
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	635,720	-	635,720
Այլ պարտավորություններ	-	-	30,794
Ընդամենը պարտավորություններ	635,720	-	666,514
Ջուտ դիրք	396,561	114,029	480,600

26.4.Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Խմբին բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Խմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով Խմբի քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են ֆինանսական պարտավորությունների մարման ակնկալվող ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի	
	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ										
«Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	24,346	-	-	-	19,881	-	151,704	-	1,071,956	-
Անորոշագույն արժեքով չափվող արժեթղթեր	24,346	-	-	-	19,881	-	151,704	-	1,214,041	-
Պարտավորություններ										
Բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝ ոչև համաձայնագրեր	1,101,055									
Վարձակալական պարտավորություններ	1,101,055								5,279	
Ընդամենը	(1,076,709)	-	-	-	19,881	-	151,704	-	1,208,762	-

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով	դրամով	արտար- ծույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ										
«Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ		91,953	53,000		10,000		18,000		761,100	
Անորոշագույն արժեքով չափվող արժեթղթեր		91,953	53,000		10,000		18,000		-	142,359
Ընդամենը		-	-	-	-	-	-	-	761,100	142,359
Պարտավորություններ										
Բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝ ոչև համաձայնագրեր	635,720									
Վարձակալական պարտավորություններ	635,720								11,068	
Ընդամենը	(635,720)	91,953	53,000		10,000		18,000		750,032	142,359

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համարգործող միջին տոկոսադրույքներ.

Հողվածի անվանումը	Հաշվեու տարվա տոկոսադրույքներ		Համադրելի տարվա տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
«Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներ	9.66	5.44	9.5	6
Ամորտիզացված արժեքով չափվող արժեթղթեր	13	-	13	
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	8.7	3	6	

26.5 Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների արդյունքում, անկախ այն բանից, թե այդ փոփոխությունները պայմանավորված են առանձին ֆինանսական գործիքին կամ դրա թողարկողին հատուկ գործոններով, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր նմանատիպ ֆինանսական գործիքների վրա ազդող գործոններով: Արդյունքում, գնային ռիսկը ֆինանսական գործիքի շուկայական գնի փոփոխության հետևանքով կորուստ կրելու հավանականությունն է:

26.6 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է այնպիսի դրսևորմամբ, որ Խումբը կարող է հանդիպել դժվարությունների ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար միջոցներ հայթայթելիս: Այն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության՝ դեպքում, որը բնական է ֆինանսական հաստատությունների համար, ինչն էլ պայմանավորված է իրականացվող գործարքների տարբերություններով և դրանց հետ կապված անորոշությամբ: Խումբը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի	Անժամկետ		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Պատանջներ բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝								
Շրջացիկ հաշիվներ 22 բանկերում	24,509							
Արժեթղթեր, այդ թվում՝								
Բրավան արժեթով՝ այդ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չարժևոյ	24,346	-	19,881	151,704	1,071,956	-	1,267,887	
Անորոշացված արժեթով չարժևոյ	-	-	-	-	142,085	-	142,085	
Պայմանագրային պատանջներ**	25,796	7,244	73,682	211,103	1,839,295	-	2,157,120	
Ընդամենը	74,651	7,244	93,563	362,807	3,053,336	-	3,567,092	
ՊԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝								
Ռեպո համաձայնագրեր	1,101,055						1,101,055	
Պայմանագրային պարտավորություններ***	2,884						2,884	
Ընդամենը	1,103,939						1,103,939	

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Մարմանը մնացել է					Մեծամեծ	Շեղումներ
	մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1 տարուց ավելի		
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝ Շրջացիկ հաշիվներ ՀՀ բանկերում	26,832						
Արժեթղթեր, այդ թվում՝ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չարժվող	91,453	53,000	10,000	18,000	761,100		761,100
Ամորտիզացված արժեքով չարժվող Պայմանագրային պահանջներ**	2,388	8,249	38,770	45,064	555,720		120,000
Շեղումներ	120,673	61,249	48,770	63,064	1,436,820		650,191
ՊԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, այդ թվում՝ Ռեպո համաձայնագրեր	635,720						
Պայմանագրային պարտավորություններ***	1,018						1,018
Շեղումներ	636,738						636,738

** Պայմանագրային պահանջներ տողում լրացված են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները) ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** Պայմանագրային պարտավորություններ տողում լրացված են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները) ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

Ծանոթագրություն 27. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ գեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան:

Երբ կիրառվում է գեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են դեկավարության լավագույն գնահատականների հիման վրա և գեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:

Ծանոթագրություն 28. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

Խումբը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու համար գործունեության շարունակականությունը՝ առավելագույնի հասցնելով Խմբի շահութաբերությունը՝ պարտքի և սեփական կապիտալի հավասարակշռությունն օպտիմալացնելու միջոցով: Խմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է ի թիվս այլ միջոցների, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սահմանաչափերով: Խումբն ապահովել է համապատասխանություն կապիտալի պահանջների հետ կապված բոլոր արտաքին պայմաններին: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից:

	31/12/2021	31/12/2020
Կանոնադրական կապիտալ	395,840	395,840
Էմիսիոն եկամուտ	8,346	8,346
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	14,594	87,923
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ (վնաս)	91,942	4,019
Մասնատուներ գլխավոր պահուստին	(4,488)	-
Գլխավոր պահուստ	4,700	212
Կապիտալի այլ տարրեր	(33,062)	1,436
Ընդամենը	477,872	497,776

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2022թ.-ի ապրիլի 1-ին:

Միքայել Մարգարյան
Գլխավոր տնօրեն

Արմեն Ազիզյան
«ՍթեփԱֆ» ՍՊԸ ներկայացուցիչ

